

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: Bc. Matěj Prokop

Téma a rozsah práce: **Analýza mezinárodních sankčních režimů se zaměřením na mezinárodní protikorupční sankce a jejich aplikovatelnost v sankčních opatřeních EU**
(84 s. + přílohy)

Datum odevzdání práce: 25.3.2024

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomová práce lehce nadstandardního rozsahu i způsobu zpracování se zabývá tématem, které je aktuální, ale v české odborné literatuře nebylo dosud zpracované. Propojuje totiž tematiku sankčních režimů (národních i EU) s mezinárodními protikorupčními instrumenty. Pozornost věnuje i návrhu směrnice a omezujících opatření EU proti korupci. Práce je tak velmi aktuální.

2. Náročnost tématu:

Jedná se o středně náročné téma, které vyžadovalo prostudovat vedle mezinárodních smluv a některých národních sankčních zákonů také relevantní dokumenty EU a jak českou, tak zahraniční odbornou literaturu. Lze konstatovat, že diplomant se s úkolem úspěšně vyrovnal.

3. Hodnocení práce:

Diplomová práce má dobře promyšlenou strukturu, která je adekvátní zkoumanému tématu. Práce je vedle úvodu a závěru rozdělena do tří velkých kapitol, které jsou dále strukturované. V úvodu autor nastínil důvody práce, její strukturu a cíle. První kapitola podává teoretický rámec protikorupčních sankcí. Diplomant se zde vedle terminologie (sankce, korupce atd.) zabývá nástinem omezujících opatření EU a tzv. Magnitského zákonů. Druhá, analytická kapitola se zabývá mezinárodními protikorupčními režimy. Autor zřejmě používá výraz „režimy“ ve smyslu teorie mezinárodních vztahů, protože z pohledu mezinárodního práva se jedná o dva zcela odlišné instituty. Na jedné straně zde popisuje mezinárodní mnohostranné úmluvy proti korupci, přijaté na úrovni OSN, OECD a Rady Evropy. Není tedy vhodné hovořit „protikorupčním režimem OSN“ atd., protože závazky se týkají pouze smluvních stran, což nejsou nutně všechny členské státy dané organizace. Na druhé straně práce analyzuje a srovnává „protikorupční sankční režimy Magnitského typu“, což jsou sankční zákony USA,

Kanady a UK, které nejsou výlučně, ba ani primárně zaměřené na postih korupce. Jádrem práce by zřejmě měla být poslední kapitola, která zkoumá potenciální „protikorupční režim EU“, což je opět konglomerát připravované harmonizace trestního práva (návrh směrnice) a něčeho, co by mohlo být unijní obdobou tzv. Magnitského zákonů. Vzhledem k tomu, že návrh omezujících opatření EU nebyl při psaní práce zveřejněn, autor se sám pokusil o načrtnutí hlavních obsahových prvků.

4. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Po obsahové stránce považuji práci za zdařilou. Autor píše se znalostí matérie, jeho závěry jsou zpravidla dobře argumentované.

Naproti tomu mám určité připomínky k formální stránce. I když je práce napsaná bez chyb či překlepů, určité nedostatky jsou v nejednotném způsobu citování literatury (např. u článku P. Svobody opakovaně chybí údaje o tom, kdy a kde vyšel, jakož i přesné stránky).

Pro účely ústní obhajoby navrhuji, aby se diplomant zaměřil především na tyto otázky:

(1) Je extraterritoriální uplatňování unilaterálních sankcí na základě zákonů Magnitského typu v souladu s mezinárodním právem? Představuje zákaz korupce závazek *erga omnes*, vyplývající z kogentních norem obecného mezinárodního práva?

(2) Mají omezující opatření (sankce) proti korupci zaváděné podle národních zákonů či předpisů EU trestněprávní povahu? Pokud ano, jsou dodrženy mezinárodní lidskoprávní standardy pro trestní obvinění a sankce?

(3) Jakkoli lze pro minimální harmonizaci trestního práva (návrh směrnice o boji proti korupci) najít oporu v primárním právu EU, jaký by byl právní základ pro jednostranná omezující opatření proti osobám podezřelým (ale neodsouzeným) z korupce?

5. Doporučení:

Posuzovaná práce svým obsahem i formou představuje kvalitní diplomovou práci, kterou mohu plně doporučit k obhajobě. S výhradou jejího průběhu práci předběžně hodnotím jako velmi dobrou až výbornou.

V Praze dne 1.6.2024

Prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.
oponent diplomové práce